

وشک.

ههٔ بٔت گم و کٔی بٔ پاو و رزٔ کا فأ یا، بازٔ گم هٔ نٔ و هارو هامنٔ نٔ کٔ رذنٔ شا و بازٔچ هٔ نٔ پایزو زمسانٔ نٔ کریٔ نٔ، شٔ نٔ و ئانٔ یچٔ رٔ، گم هٔ نٔ نیا کناچٔ یام ژٔ نی کٔ راشو فرٔ و گٔ ما کا تٔری هٔ رزٔ کار و زانٔ کٔ راشا، ئیسا یچٔ بٔ نٔ و پٔ یدا بیٔ و ئینترنیٔ و سٔ تٔ لایتیو تٔ لٔ فزیٔ نی میدیا هٔ مٔ جٔ رٔ کا پٔ خشو یاوانای، بیٔن بایسو ئانٔ ی ئی گم و کٔ قٔ یمٔ دلٔ نٔ بشاو کٔ سٔ نٔ کٔ رٔ شا، ؤ رو ئانٔ ی منیچ منویسوشاؤ تا نٔ ؤ کٔ دما یما هٔ ر هیچٔ نٔ بٔ نامٔ کاشا بزانا.

فٔ رماودی چنی نامٔ گم قٔ یمٔ کا هٔ ورامانی:

1. سٔ باز: ئی گم و هارٔ نٔ فرٔ تٔر کریان، یام ؤ ختٔ دٔ شتو دٔر سٔ وزبٔ و زٔ مین نٔ رمبٔ، چن کٔ سٔ بٔ تایبٔت گٔ نج و جاهٔ کٔ دٔ گٔ کٔ باؤ ملا یا گٔ ورچنا پٔی سٔ بازی، کٔ نٔ رم بٔ و ویارو ئامایٔ گوژمٔ شا بٔ، لانی کٔ مٔ مٔ شٔ پٔ نجا مٔ تری درٔ ژیش بٔ و پانیٔ کٔ شٔ جٔ 3-5 مٔ ترٔ نٔ ترازیمٔ، گرن گٔ ئانٔ، بٔ کرژیو خٔ را یٔ رٔ بازی سٔ رو یٔ یٔ دٔی، پیچٔ رٔ چن کٔ سٔ گلیرٔ باؤ هٔ تا فرٔ با کیٔ کٔ گٔ رمتٔ رٔ بٔ، متاوی (3-10) کٔ سٔ با، گرکٔ سٔ مٔ ؤ گژمی و یٔ رٔ بازی مدٔ سٔ رو یٔ یٔ، هٔ رکٔ سٔ فرٔ تٔر لوا ئانٔ بٔ بٔ یٔ کٔ مٔ، ئیجا دوؤ مٔ و یٔ رٔ مٔ، دیارا چی گم مٔ نٔ کٔ ؤ کٔ ؤ فرٔ گٔ رمٔ پٔ یدا بٔ، هٔ رکام تٔ قٔ لا مٔ ا بازی فرٔ تٔر زیاتٔر بٔ ا جٔ یٔ ترینی، چی بٔ ینٔ نٔ کٔ سٔ لازما کٔ دووریو درٔ ژی بازدا کٔ ی (پٔ ای) بازٔ کا دیاری کٔ رٔ، پیسٔ و دادؤ ری، ئیسا ئی گم مٔ فرٔ و فیستیفالٔ و رزشیٔ کا نٔ (ئٔ لٔ مپیاد) کریٔ، تاؤ مٔ واچمٔ بیٔن گم مٔ ؤ جیهانی.

2. یٔ کٔ باز: گم مٔ ؤ تٔ را تٔ نیا یٔ کٔ بازی دریژٔ مٔ یٔ، کٔ سٔ یان چن کٔ سٔ ؤ پیؤر ئی کٔ کٔ کٔ را، هٔ ر کٔ سٔ مٔ ؤ گژمی و بازٔ و ؤ شٔ مٔ، هٔ رکام زیاتٔر لؤ و دریژٔ بازٔ کیشا بٔ مٔ تر زیاتٔر بٔ ئانٔ یٔ کٔ ما، بازی دریژٔ یچٔ یا گٔ نٔ رمو تایبٔتش گٔ رٔ کا و ئیسا بیٔن بٔ گم مٔ جیهانی.

3. جٔ تٔی: یانی بازدا ی بٔ جٔ تٔ، هٔ ردوی قاچٔت (لنگٔت) جٔت کٔ ری و پٔ سٔ و (قونٔی) بازی مٔ یٔ، کریٔ یٔ رٔ بازی دٔی سٔ رو یٔ یٔ یام یٔ کٔ باز دٔی، ئی جٔ رٔ بازدا یٔ کریٔ سٔ رو دیواریؤ پٔی سٔ رو دیواری تٔری دٔی، وارٔ پٔی سٔ رو دیورای، ئی دٔ سو ئٔ و دٔ سو جؤ ؤ، ؤ گرتٔ و هاوسٔ نگی فرٔ شٔ گٔ رٔ کا، ئٔ دیچٔ پٔی بینٔ بٔ زنٔ و یٔ کٔ مو دؤ می سازٔ کریٔ.

4. حٔ زٔ ران: حٔ زٔ رانیچٔ گم مٔ ؤ و هارین، چن کٔ سٔ ؤ (5-10) کٔ کشٔ

وزا، دماو ئانې ټټك گنا بېنو وېشانې كېسې (بېر) وېش كوو كېسې (سېر بېر پخېر) پېسې و لوای كوعی، ئېو ټېرېچ بازی مېا ملشېر، هېركس بازی مې سېرو مازېشېر، چكېنې قاچېش دېش زېمین، ئانې كابرېا فایېو ئاگې، یانې چېنې هېربازې ټټنگې مېترې یان كېمتېر بلې ئېولاوې ئېتر پاسبش سېرمې چن مېترې دوور گنېوې جې یاگې (پا نیایې) ، بازې كېسېچ هېنې وختو ئې گېمېنې ، بې ټېی مېا بازی كابرېرې (ئانې كې بېنېرې) پېنېش ماچا (گېټكې) " یېكېم حېزېران، دووېم گېټكې " ، ئې گېمې هېر پېسېن یېكې بازی وېلې مشې چېنې بازېكې هېم جارې ټېر كړز وېت حازركېرې چېنې قاچ كېوتې زېمینیت هېر بېې و دېسې دې سېرو بازی كېسكې ټېرې كې بېنېرې و لنگېت وېا كېرېو و پېی ملشېر، گېټش مدې وېنې یان هېر لېپو دېسېت مېی ملو مازېشېر، بازې كېسې بېنې جېرې بازی دېنې پنبېش واچېنې (سنگې) یانې كابرېا فرې تاوې بېرز بېوېو كېشې، وېلې گرېكېس نېټای پېسې كېرې ، ئېگېر ئاكېسې دوور كېوتې و ئېتر ئانې كې پېاو ا بازی مېا نېیاوې لاشو نېتاوېشا بازی بېا ملو مازېشېر، ئانې حساب كړې بې كېوتې، ئېتر نېرېو ئاېن مې و بېرې، یانې ملې بې كوې مدرې و بازی مېا ملشېر، پې جېرې كېسې سېرېمې كېراش هېتا گرد مانېا .

5. هېپو چوز: جېرې گېمې بې بې دووې دېسې كېرېنېش ، كې بازېش چېنې دېنې، چن دارېوې "چېكې" بې یز كوېنېرې، پېی نمونې (3) دارې ، بېرېشا نیم مېتر یام زیاتېر بې ، ئېنجا بېیكې قاچ بېهېټېشېلی بازی دېنې ملشېر، هېركېس قاچش كېوتې ئېو دارېكا سېچې و واچېنې "چوز" ، هېركېس سېټې ئانې بې كېسې جې دېسكې ټېرې بېرې تا یاگېوې كې وېشا دېارې كېردې بې "شار" ئېنجا دېسكې ټېرې نېمېنې باز دای ملو دارېكارې، ئې گېمې پېسېن گېمېو (ټټمای سېد مېتری وېرېسې، كې هېنگامې منېی ملشېر و ټټمې) وېلې هېپوچوز بېیكې قاچ بازی مدې و ناټهټ ټېرا، جارېان ئېجېرې گېمې سېرو كېلا كړېان، وېلې ئېسې "كاسې" یام خېټای ټېر درېې پنبېشا .

6. قولانې: " قولې قانې " قولېشېرانې " گېمېوې زمسانېن ، جارېان خېكېكو دېكاكا هېورامانې زمسانېنې بېټا بېنې، هېرېوې وېش بېې بې، مېیدانو دېگېنې یام بانې گېورې دېسېشا كېردېن پې گېمېې، هېټېت ئې گېمې كېسې بېقوېتو مدرامان كېرش گېرېكې بېنې، ئېوېجېر دېوې كېسې دېسېنې كېرا، ئېشې یې قاچېشا بېرز كېراوې پېنجې پاېشا بېدېسې گېرا (دېسې چېپ) ، یانې هېركام یې قاچو دېسېشا گېرېان، (چېپو راس فېرقش نېا ، بې پاو چېپلېر و راسېوانېی كېسېكا فایې) ئېتر بېدېسكې ټېرېشا نېما چنكې پېچېو ئانگېارو یېټرېنې باوې، هېركام دېسكې ټېرش وېردا پې قاچېشې، قچش منېو زېمین، ئانې

کوتن و دځيان، هېڅ بېت چې گڼم نه چندين کس به نږه بښداره با و دمايې چې کس به يې کمو دوهم بښمارشا و (نامی) به نه دل دگڼه، کړي چن کس جارڼه پوږه قولاني کړا، و دادوږه کړيچ هڅش لاشاو به، ديارا ئی گڼم سه روځو بيهن، "کڼه" يام وارد مڼی.

7. هت ته شل: ئی گڼم پيس نه قولانه و لڼه ئه گولکه و پايت مگري، تنيا سږو يک قاچي مدري و چې نی و رانوږه کيټ زږان بازی و ئانگاري يې بيدو، چن کس پوږه ئی گڼم يې کړا.

8. بگول په: چن کس و به هت ته شل نه مڼه پي شاري، هرکام زوو ياو وږه ئانه سه رک ته به و چې وسږه سه رک و ته که به کڼه ئو ویشا ته ږه ئانه شاو.

9. کله ماڼی: گڼم و کله ماڼه، سه پايز و دماو پڼی و زمسان نه کړيان، ئوسا دگا و ومانه کڼه نمښ، تاقم کوڼه گڼه نج و جاهه دسه بښ کړينه و به نه به دوو دسه، (هر دسه پنځ کس، کمتري يام زياتريچ به پاو بيهي) دوو دسه که هر يې شا گڼه لاي، هېڅ بېت ئه شا ياگو و وښو و ته خته به نه پي گڼم کي، هر دسه لاو ويشه حوت ته و نی درته قنچ کړاو ناميش منيا (کله) جه کله و قه بره و ئامان، کله که مښ و وېا بني یشاو و هر يې زياد جه دوو مټرا جه يې دووږه با، گرد دسه يې حوت کيلي منياو، مسافه و بهينو (دووري) دوو دسه کي (5-10) مټرا به نه (ته و نه ياو) ، ئيتر ته و ووشک کړاو تا يې شا به (بگ) و دس کږه به گڼم کي، ته و نی پڼه دسه (خه) گڼه دسه و شاناش پي کله کا و دسه که و وړانو یشا، هېڅ بېت ياگ ته و نشاي ځو يې کم کله نه که نرينه (مښه پا نه بري و ږته ئي با به حرام حساب کړي) ، شش کله کي ته به دوو ږيزه نړياو، هر رک س دسه ش راس به کله کا پک و دارنه شاو، هري جه دسه کي ته و نه و وښ شا نه، ئه گڼه تاواشا گردو کله کا پک و دارناشاو، ئانه به رد نشاو، جار ته همديسان دس به ته و نه شاي کړاو، ئه دسه ش راس نه به و گردو کله کا نه دارناو، ئانه ئا دسه گڼه و دسه کي ته دس کږه به ته و نه شاي پي دارنا يې کله کا، پيچره هت تاق تشا به درته مڼا پي گڼم يې.

10. مږه حاني: گڼميو فر و شو هر زکاري لادگا کا هراماني به، پايزو زمسان نه کړيان چن نامو ته رښ ه نه (خله رتانه، خله راني، خله راني)، مږه ح جه دارو (ککه و) تاشيان، هېڅ بېت دارو ککه و پته و و مټرک، گرکه سيج مږانه مږه ح تاش، ئه گڼه ککه و دس نه کته جه دارو بلچ يام نه ري تاشيان، و لڼه نه ترکه به ږه، دماو ئانه ئسا مږه ح زريف تاش، ئينجا (چڼ)

[illegible]

11. کھ و کھ (بھ بھانی) : گھم و بھ برانہ (مھ مھ مالہ) فرھ و جارا دلہ جوانو جاھ کھ کا لادہ گاینہ کریان، وختو بھ ہرمانینہ، بھ تاہ جای نیشتہ یرہی بھ بھ انیشا کھ ردہ نہ، یاگھ و شاوہ مھ مھ پھ پی یاگھ تہری، کھ شاہ دیاری کھ ردہ نہ و واتہ نشا کھ متاوہ بھ کھ متہ رین وخت بلہ فہان یاگھ و بھوہ، ئیتر پی جہرہ چہ کھ سہ (2-5) پھوہرہ مھ ما، یاگھ و شاوہ پھ پی یاگھ تہری، ہرمدیسان گھ نہ نہ و، ہرکام خہراو کرڑ مھ گنہ و مھ ئویشا تہری، ئیتر پی جہرہ یہ شا بھ یہ کھ مو دووہ مو ... ئی کھ ئیساتہ چن جہری تہر کھ شا چنہ بیہ نہ و بھ چن شہوازہ شارہ کانہ و دھوہ تہ کانہ بھ شہوازی مہ دیرن بریہ اوہ (مھ مھ سہ مہ تری، ہرزاری، پھستہ، چن ہرزاری و ماراسن و ہتد)

12. تەپقا : تەپقار بىر دوۋى دىسا جە گەمكەرا كرىم، دماو ئانى
ھەردوۋى دىسكە كەك گنا ،، ھەر دىسەوۋ لانى كەم مەشە (پەنج كەسە
) زىاتەرىچ بانە خاستەرا، دماو ئانى تەوۋ وشك كەرا پەي ئانى
بزانا كە بىر بىرگە ، مەشە تەپە خاستە بىرە چنى تەوۋ خاسى
پەتەسى (جاران تەپە بىر پەتەو، يام موو ئازەي وەشە كەرەندە) چى
دماپە تەپە لاسقىنە پەيدا پە، ئا دىسە كە يا بىر بىرگە گەمكەي

دس پند کرا ، ماچاشا پند (نان ورا) ئو تـر (نان مـا) ،
 تـپـکـ لاو نان بـکـاو بـنـ، تـکـاـکـیـچ دسـو نان وـرـکـاو، دوو
 کـسـ وـرـانـوـرـو یـی مدرـا، نان وـرـو نان بـنـ، دسـو نان بـکـاو و
 باو و پزگیا دل مـیدانو گـمـکـیر، بـ دووری سـد مـترا کـمـتـر
 یام زیاتـر، پـی گـگـرتـیـ، نان بد تـپـکـ بـرـز فـ مـ پـی
 نان وـرـکـی، ئادیچ هـتا تاو بـ قوت تـو مـ تـپـکـ، نـگـا
 (80-100) مـتری، کـم یام زیاتـر بـرـش، چی وختـنـ کـ تـپـکـ مـلـ
 ئینا عاسمانـ تا گـنـر مـشـ کـسی نان وـر بـمـ پـی یاگیو دیاری
 کریای چـوسـرو مـیدانـکـیـ، یاگـ مدرای(شار) ئیتر لوای شار کـسـ
 نمـتاو تـپـت پـی شانـ، چاگـ بـ هـتا کـسـ تـر نان وـر، و
 تـپـکـ مـا وـنـو مـلـ پـی ئاسمانی، متاو گـگـو، هـمدیسان
 ئاکـسـیچ کـ نانـش وارد ئـشـ بـرـش پـی یاگـ مدرای چـوسـرو
 مـیدانـکـی(شار)، چی وختـنـ ئـگـر تـپـکـ کی زوو یاو دسـو نان
 بدکـا، ئانـ کریـ رانـ کـسی نانـو ری پـکـا، یانی تـپـکـش پـی شانا
 مداش وـنـ، ئیتر کایـو گـمـکـی تـمـمـی و فـیـ، یام ئاسمانـ
 تـپـکـ گـراو ماچی (گوـشـگـرتـ) و خـرا مـشـ کـسی نان بوـری
 پـکـ رار، ئـگـر نـپـکیا یانی گـمـکـ بـردـواما، چاوختـنـ کـسو
 یـکـمـجاری لوان یاگـ ئوسـرو مـیدانـکـی(شار)، مـشـ بـو، یانی
 هـر کـسـ نانـش وارد و لوا، متاو پـی ئیجاری هـمدیسان بـو،
 پیجـر چند کـسـ بـردـوام نان وـراو ملاو مـیاو، گـمـکـ بـردـوام
 بـنـ ئـگـر کـسـشا نـپـکیـ، وـلـ ئـگـر رار یام وختـو مـاینـ
 نانـو رـکـ پـکیا ئانـ گـمـکـ کـتاش مـ و دسـو نان وارد یو دسـو
 نان بـی فـایـ، باز جار نان وـر ئـگـر تـپـکـ نـپـکـ پـنـش
 ماچا (نانـ سـتـتـ) و داوا کـرـ نانـ تـرـش بـگـمـ
 سـرـمـنـ... ئیسا گـمـو جیهانی هـن فر ئی تـپـقارو هـورامانی مشـ)
 بـیس بـ baseball)، تـپـقا گـمـو فر و فر جوـنـ، کـسی
 وریا و ژووژ، کرژ جـ مـاینـ متاو بـ بـ پـاـوانو ئی گـمـیـ.

13. چـمـ شارکـ : ئی گـمـ بـ (5-10) کـسـ مـلـاو، دماو ئانـی
 کـکـ گـنا، کـسـ چـمـش گـر و و کـر دیوارو (شاری) یاگـ چـمـ
 گـرتـیـر پـنـش ماچا شار، ئو تـر ملا وـشا شاراو، دلـ یانـو
 کـلـانو، کـجـو سـروبـانـر، ئیتر دماو ئانـی کـسی چـمـ گیریا، مـلـ
 گـلـ شـنـشار، هـرکـش دیـ ماچـ ئانـ فلانـ کـسم دی، ئیتر بـ
 نـر و ئای کـ چـمـ گـرـر، ئو تـر پـیشا هـن وـتـر شارشا
 کـردـبـ، یانی وختـ گـشـنـشار ئـگـا چـن کـسـشا بـیاو بلانـ
 شارو چـمـ گیریا پـنـشا نـزانـ، جاری چامـ هـن دـرش پـنـ بـ هـتا
 مـزـشاو، ئیتر کـکـش لـزـتیـ بـ وشانازی کـرا پـ وـشاو هـکـ

نہ وٲزیدنہو، ئی گٲمہ نہ و شہوینہ کریہ دلہ دہگہنہ، زانہہ
فرہ وردی یانہہ نہ کٲراش.

14. قٲرخواجہ: ہر پٲسٲن چٲمشارکہ وٲلہ بہ دووہ دٲسا جہ
گٲمہکٲرا ملہاوہ، قٲرخواجہ یچ شار شہن، دٲسہوہ بٲشدارہ بانہ جہ
چٲمگرتہ یرہنہ، دٲسہوہ تٲریچ ملا ٲٲشا شاراوہ، دٲسہوہ وٲشارتہی
جیاواز جہ چٲمشارکی ہٲکٲ نزیکہ ٲٲشا شاراوہ، قٲرخواجہ نہ پٲشا
ہنہ بلا دوورہ گناوہ جہ دہگہ، دلہ مٲکی و کشتوکیاری و مٲانہ وٲشا
حٲشار بہا، ٲٲنگا ئٲستہ یشاوہ شوہ خواینہ، چن کٲسہ گٲٲا شہنہ و
وٲشارتہ کارہ، ہٲرکٲس شارش کٲرد ماچہ (گٲٲہ) گٲم کٲرد، ہٲرکٲسیچ
وٲزیدہوہ ہر ماچا (گٲٲہ) گٲم دای، کیٲکٲ سٲرہ مٲٲہ نہ ہتا ہٲردوی
دٲسہکٲ مانیا.

15. کٲلایانی : "بیلانی" "موشانی" کٲلایانی گٲمہوٲن بہرو یانہینہ
کریہ، سٲروباناوہ، یام پٲشتہ و باناوہ، یام مٲیدانہ پانو پٲٲنہ،
فرہ تٲر پایزو زمسانہنہ کریانہ، چون زٲمین نٲرمو ساف بہنہ، ہٲوا یچش
وٲشا، ئی واچہی (دٲس کٲلا، کٲلا، حٲجہ، موشہ، بیلہ،
بٲگ، پاشوبٲگی، قٲٲہ، تیلہ، دام دیوار، کٲوتارہ، حٲپ، قرچ .. ہتد) بہکار
مٲیا بیلانینہ، ئی کٲٲہ بہ یرہ کٲسہ زیاتہری کریہ، ہتا فرہ با
خاستہ را، کیٲکٲ گٲرمتہرہ نہ، پٲی دٲس پٲنہ کٲردی و دیاری
کٲردی بہگو پاشی و ... دماو ئانہی حٲجہ کا منیاوہ، چن کٲسہ با
ئاٲہ حٲجہ منیاوہ، گرد (تیلہ) کٲرا پٲی لاو حٲجہ یٲکٲمہ، ہٲرکٲس
حٲجہش پٲکا یام جہ گردی فرہ تٲر نزیکو حٲجہکٲ بہوہ ئانہ بہ بہ
بٲگ، ئوہ تٲریچ بہ پاو دورو نزیکہ جہ حٲجہوہ با بہ پاش
بٲگو، پاشو، قٲٲہ، ،،، ہتد، گٲمہ دٲس پٲنہ کٲرہ، ہٲرکٲس حٲجہ کا پٲکٲ
ئانہ پٲی وٲش چہ کٲلہوہ بہرہوہ.

ئوہوہو گٲمہ یٲہ وٲختو تیل کٲرہ دینہ، وٲٲہ ئانہی ہیچ کٲس حٲجہ
وٲرہ، ئر کٲلہوہ کٲسہ ماٲہ کٲلہوہ تٲریرہ ئانہ ماچا (قرچ) و
سٲرنہ وایہ گٲمہکٲ دٲس پٲنہ کٲرہوہ، ئر قرچیچ نہ بہ گرکٲس تیلہ و
وٲش بہ نہرہ کٲرہ، حٲجہ کا وٲرا، ہٲرکٲس دٲسش راس بہ فرہ تٲرین
حٲجہ پٲی وٲش پٲکٲ، ئاخر حٲجہ ہٲرکٲس وٲرہش، یام بہرہش، گردو
گٲمہکٲرہ کا تیلہش پٲی کٲرا ئہگٲر ہٲرکٲسی پٲکا ئانہ حٲجہ کا مٲہ
پٲنہش ماچہ (تٲکنہ شارہ) بہٲشا، بازہ جارہ سٲرو بانہ یام پالو
دیوارنہ کٲلایانی کریہ، ئہگٲر کٲلاکٲت وٲختو تیل کٲردینہ کٲوتہرہ
وار ئانہ ہیچ کٲس نمہ تاوہ پٲکٲت، یام ماٲہ بٲت دیوارہرہ وٲختو تیل
کٲردینہ، بازہ جارہ کٲسہ فرہ و حٲجہ کاش واردینی و ئینہ لاشہ، یٲکٲ
حٲجہ مٲنہ، ئوہ تٲرہ (حٲجہ حٲرام) کٲرا پٲی ئانہی حٲجہ کاتہری

بسا ناو چنښ، يانی گرد با بښريکي دژو ئای تا پښکاش، باز
جارچ مځالت نیا تیل کږی، (حپ) مځای ب وټ، مځسځن مځتر
دو مځتر تیل کږی ملی ئولاولو یام بځدس فښ مځی، یام ماچی
ئانا چانډ دام دیوار، یام ئانا چانډ کځوتار، رات وځنډ گیريځنډ
ئځگږ تیل کږی ملی نزيکوو یځ جځ دژکات و وځرات یام پځکات،
هځرکځس ئاخر جځی بځر ئانډ بځو بځ بځگ پځی ئی کایځی، کځلاو
ئوسای فرځترش جځ تځوځن وځش کریان، بځ کځلاچن کځلا چنیاځن، گرکځس
کځلځوځخاسش ورچنځین پځی دځس کځلای، چی دما یځ کځلای شیشځین پځیدا بی
و ئیسځچ هځن، باز جارچ کځلای ئاسن بځ.

16. فلسانی: هځرپځسځن کځلایانی جیاتی کځلای "زځځ" منیځیځ، ئوسا
زځمانو زوی "فلس" بیځن چوارفلسی، دمایي بیځن بځ پځنج فلسی و دځ
فلسی و ویسو پځنج فلسی و پځنجا فلسی، ئیتر بځ مځیلو وځشا جځر چی
زځځیشا نیانډ پځی گځمځکځیشا، متاوی سځرو دځ فلسا کږی یام
زیاتځریچ، ئوسا زځځ کځمبځ پځکای فرځتر سځرو پځنج فلسی یام
کځمځری کریان، ئیتر تیل کځردځیو دځسورځکځش پځسځو کځلایانی لوان
اځوځ.

17. فیشهکانی: هځر پځسځن کځلایانځ، وځلځ جیاتی کځلای، فیشکځی
منیځیځ، بځ کځلا تیل مځکږی، فیشکځانی سځرو بځنځ و شځځشی پځیدا
بیځ، چون شځځ وځځځ فرځبی و فیشکځ هځاځیځکځ قیمځت کځرځنځ، ئیتر
زاځځی ئی گځمځیځ کځرځنځ، باز جارچ فیشکځکځ فرځ بځنځ و بځ
کیلځ وځرشځنځشا، هځ ربځفیشکځکی هځاځیځ، چن گځمځوځ تر
کځرځنځمځ، پځسځو (چاځځ) فیشکځا، چاځیوځ گولانځ کځنځنمی، دوری مځترو
نیمځ زیاتځریوځ، بځدځس چنځ فیشکځکځ فځه دینمځ پځی دلځ
چاځځکی، هځرکځس تاوځش فیشکځکی زیاتځر وزځ دلځ چاځځکځ ئانځ
بځرځشاوځ، ئی گځمځیچځ هځر پځی پځیدا کځرځیځ فیشکځا بیځنو
دما ترځیچ پځی ورځتریشا.

18. چاځانی: چاځځځ. چاځانی بځ زځځځ، بځ کځلا، مورځ، وځزی، فیشکځی
، فرځو چځوی کریځ. بځینو چن کځسځوځنځ گرکځس وځسځرا و بځ دځسځ بځش
نیا، یځشا سځرو چالځکځوځ نیشځرځ، هځځځځت بځ کځکځ کځوتځی گردی بځ،
چالځ گولانی کځنی، و دورځ دووځ مځتراوځ یاگځنځ پامنیځی و بځدځس
کځلاکځی یام چن کځلځوځ شانی پځی دلځ چاځځکی، ئځگږ کځوتشځنځ ئانځ
مځشځ کځسو سځرو چاځځکځ کځلځوځت بځځ پځنځ، ئځگږ هیچش نځکځوتځنځ
ئانځ کځلځوځ بځرځ، پځی چځوځکا ترځی هځمان دځسورا.

19. بځکتځ "هځروځځنایځ زځځی": کځځځوځ بی جځ شارځ ئاما پځی

لادگای کاھرامانی، ئاوختی کم ز پیا بی،ئی گم
 تایب وختو جژنکان ب، چون زان و گنجک ز گن
 دسشا، چن کس (3-5) کس پوور کک گنا ، بگو پاش دیاری کرا
 ب شروخت، (زرکای فیه م ا عاسمانر، وخت گنزمین ئایا
 گن باروختی یام شری) ززرکایشا (دفسلی یام زیاتر) منیاشا
 سروپی، دما تر هرکس بی ب بگ ما ز هکیر، ی کجار، ئو
 تر یج هر ی کجار ما اش پر، بجیش ما ش پر؟ بززر تر
 (سلفسی) کوچ گور تر، ئگ ز تاواش ورشا وندو، ئان
 بز ش پی و ش، نگا ی یام دو شا ورو ویاو، ئینجا نر و پاشی م
 ما شا پر، هرچیش ورو وناو بز ش، جاری چامد یج هن هیچ کس
 نم تاو ب یک دای و ن هیچ ز ورو وندو، همدیسان نر ش
 مو پی سوی دو می گرد دس پن کراو، کیک پس در ژ ک ش
 مگ ز ئاوراشا ب هر بز او، چی ک وند باز (تاپول) یانی
 د ویاو هیچشا پن م م ن، بازچ براش کیس شا پ ب ز وورد.

20. گور و بازی: گم مو ق یمین، شوگارو پایزو و زمسانی
 در ژند، پکای جاران پی گم ی شو شا گوزرنند، گور و بازی ب
 دوو دس ج هر ز کارا یام پیا کری ه رلای (3-5) کس بان،
 د ک او یام د دسما یام د گور و) منیار سرو قای و
 یان ککیند، پارچ ز زر گولاند بکار مارا پی شارت ی چرو
 دسما کاند (ویسوپنج فلسی) ، دماو ئانی هک کک گنا کامشا
 ئو و جار گ و ز ککای شار و، دسای ی کم دس کرا ب
 شارت ی و گ های چرو گور و کار، م ش کس شارزا و چند زان
 گ ز هکای شار و، کار گ گ کم کس ه سستش پن ک کر چک
 ز هک ش نیانر، دماو ئانی ت مامیا، دسای دوو م دس کرا گ های
 ش ن و ئست ی ز ککیر چرو گور و کاند، م ش فر ب وردی و
 س رنج دای گور و کا بز کر ی، (گ و قت) ، چی د گور وان
 متاوی دوو گای کری، چنی هشت قتا، ئگ ز بزانی چک ز ک
 شاریانا و ی ک مجار وچی گ، ئان د خا ت پی منویسیا، ئگ ز
 ن ب چیرشن، ئان ماچا ن ب د، گای قتا کری، هیشای یک گ
 م ن، ئگ ز قت کری و ز کک چرشن ب ئان ئی کای د نیش و
 گم ئینا دسو دسای ی ک میو، ئگ ز گای دو مت ک رد و ی ر
 گور و م ن با ئان ی ر خا ت پی منویسیا و گم ک ئیان د سو
 و تاو (دسای دوو م) ، گم و گور و بازی سرو گرتی س خا
 ب ن، هرکس زوو سد خا ک ش گرت ئان ب رد نش، دیارا گم ک یج
 پی وخت کوشتی ب تایب ش و پایزی یام سرو ک ش ر
 ، ق ل، وارد ب ل ز تی کری، هر کام گم ن ن ب رد شاو ئان ز و

قٔلو کٔشٔرٔ کٔی مٔاو پٔؤرٔ مؤراش، یا نٔو یٔ جٔ گٔمٔ کٔرٔ کٔا نٔ
ؤشش کٔرا و منیاش سٔر، ؤختٔ ؤش بٔ قسٔ ؤش ؤردی بٔرا
تانیمٔش و ئینجا گرکٔس بٔلٔمی تٔر گٔؤؤ یا نٔو ؤش.

21. قٔمچانی: " هٔمٔ قٔ " ئی گٔمٔ بٔینو دوؤ کٔسا یام زیاتٔرینٔ
کریٔ بٔ نٔرٔ، بٔ پٔنج تٔؤنی گولانٔ خٔٔ کریٔ، ئی گٔمٔ فرٔتٔر هٔنو
کناچٔان، تا کؤؤ، ؤلٔ جارو بار بٔتٔکٔٔیچ کٔراش، (یٔکٔ و دوؤ
یٔرٔو چوارٔ و دایٔ، زریزٔ) کایٔکی ئی گٔمٔ ینٔ، یٔکٔ یانی هٔر
پٔنج تٔؤنٔ کٔی دٔستٔ بٔ زٔریفی فٔٔ مٔی تا پزگیا و ؤختو
ورگیرتٔ یشانٔ یؤ یؤی ورشا گٔریؤ و دٔست نٔگنٔ ؤرو ئٔویشا
تٔری، سوچیو گنی، گٔمٔ کٔت دٔسٔ مسانا، دٔسکٔلاو قٔمچانٔ کا فٔه مٔی
سٔرٔکوی و تٔؤنٔ هٔرگٔری، سٔرٔمٔ کٔریش تا گرد تٔمامیا، ئیتر
نٔمی دوؤ، دؤنٔ دوؤ دوؤی تٔؤنٔ کا ورگٔری، یٔرو چوارٔ هٔرپاسٔ،
ؤلٔ دایٔ جٔرٔ تٔرا، دٔست منیٔرٔ و بٔ پٔنج گٔورٔت و دٔشاو لٔسٔ
بٔرٔؤ شٔ کٔری و قٔمچانٔ کا هٔمدیس ؤٔا کٔریؤ مٔش یؤ یؤی
تٔؤنکا ؤزی ئٔودیمو بٔرٔو دٔسٔ کٔیت، یانی دٔس کٔلاکٔیت فرٔ مدٔی
ئاسمانٔرٔو تامٔرٔ وار تٔؤنٔ وزی ئٔودیمٔرٔ، جاری چامنٔ هٔن
تٔؤنٔی ئٔخیرٔ خاس مٔلٔ پٔودیمٔرٔ، کٔسٔ کٔی تٔر ماچٔ بدٔ متاوو
بٔرش بارؤ، ئٔگٔر تاواش ئانٔ گٔمٔ گنٔؤ دٔسو ئأیشا، ئٔگٔر
نٔتاواش، ئانٔ گٔمٔ کٔ هٔر ئینا دٔس ؤشاؤ ؤسٔرٔ مٔٔ کٔراش هٔتا
هازیشا بٔ، دماو دایٔی زریزٔ هٔن هٔرپٔسٔن یٔکٔی.

22. پشکیلانی : گٔمٔؤن کؤو کا کٔراش، چن کٔسٔ پٔؤرٔ نیشارٔ و
بٔ خٔی، (4-6) کٔسٔ با، دٔسٔ بٔشی کٔرا بٔ دوؤ دٔسٔ، دماو
رٔکٔکٔ و تٔیشا کٔ ؤؤنٔ دٔس پٔنٔ کٔرٔ، مورٔؤ یان زٔی گولانٔ، یام
چٔؤ تٔر شاراؤ دلٔ هٔردوی دٔساشانٔ، ؤختو شارٔتٔ یٔ هٔردووی
دٔسٔشا بٔرا پٔی پٔشتٔو مازیشا تا جوان ؤمٔ حکٔم مورٔکٔ وزا دلٔ
لٔپو دٔسیشاو ئینجا دٔسٔش قوجنٔ، مارٔشا ؤرٔ و ماچا بزاندٔ ئینا
کام دٔسٔنٔ، ئیتر دٔسٔی دوؤم گٔلاو بٔ زٔی مٔزاشٔ، ئٔگٔر
ئٔؤ جار ئیستٔشاؤ ئانٔ گٔمٔ کٔ گنٔؤ دٔسو ئأیشا، ئٔر
نٔئیسٔشاؤ هٔر لاو دٔسٔ کٔی تٔریؤ مٔنٔؤ، ئی گٔمٔ تٔنیا یٔکٔ جار
ورچنیٔش گٔرٔ کا پٔی ئیستٔ یٔ.

23. هٔزبٔ بٔساحیبٔ: بٔ دوؤ دٔسٔ جٔ گٔمٔ کٔرا ملأ اؤ، دماو
قیل کٔردٔیو دٔسٔ بٔشی دٔسیؤشا بارٔ یانی ویشا کؤ کٔراؤ
بٔشٔوازو بازنٔؤ، و دٔسٔ کٔی تٔر ملا کٔٔٔشاؤ ؤزارٔ و هٔرکٔس
ؤختٔ ؤزٔرٔ لٔ قٔ مٔٔ ئانٔی کٔ لوان کٔٔٔش، ئٔر پٔردٔچیوشا
ئٔدیچٔ هٔرگٔلاؤ شٔ قٔ شانا ئٔگٔر ؤرشا گنٔ ئان ئیتر مٔش بٔیا

بار و ئو و تار پدا كوو شا، ئى گم وريايو گورجو گى فر ش
گركا، چون وختو و سته يركى كوو و تار كرز نى بى شقت گن و
بىر.

24. ه زب ساحبدار: هر پسن گمى و پنى و لئ ئيجار ي ج
گم كركا ب ساحبو دسك و و ش يار زن شا م د ورشار و
نماز هچ كس ج دسكى تارى پ كوو شا، ئان هك يار زن شا
ب بىن ب س د سش و سركى تارش دراين دسو ئو و يشا تارى ك
بىنر، ئىتر ب بىن ك تا كگ ياو هر ئان مساف تاو بل
(2-3) م تر، ب شقى نماز كس سوارو كوو شا ب، ئر سوارىچ بى
د سلاتش نيا، تا مل لاو ئو و يشاو ئ ه مديسان و زر و مل دور
گن و.

25. خ تان و شقا: ك م ل گنج ملا دشت ب تايبت پايزو زمسانو
و هار ن، ز مين س وزو نرم ب، م ش پنج كس زياتر با،
بازن و گور ك شا س رو ز مين كى، ب پاو ك كوتى و شا
، ك س و شا مل دل خ ت ك "بازن كى" و چ م ش ب بىن كيش
ب سا، ئر ئان برى ملا پ يش هر كس بتاو شه قيش م چرى، ننگا
ش ق فر ش و ر گنا، و ل ك ابراي چم بسيا ئا ديچ ش ق شان، و رو
هر كامى گن، ئان ئىتر ئازاد ب ن و ئوى تار م يا گ ش دل خ ت و
ش ق كا، پى ج ر گ م ك س ر م ه ب ن و هر كس ب پاو وريايو
ئازاي و يش ب شش ج شقا و ر گن.

26. ك ت ك ت: گ ميو ق دىمين، ئا من ويرم ب ش و ن كرى، ش و
و هامن و و هارى، ك م م گنج ك حوت كس زياتر با، پيو ر
پ س و ئو ق زنجىرى ش ن و ي ير ليز ب سا و د س و زا س رو شان و
ي ترينى، گ ل د ورو ك سىو ر، ب حساب م شو و ه رمانو
كارين، ئان ك د ورشار خ ل و را پن ش ماچا ك ت ك ت چ ش
كرى، ئا يچ ماچ "پىكوى چنو" ئي يچ ماچا وى وى وى... س ر م
ماچا، ك ت ك ت چ ش كرى، ئا ديچ ماچ "پا گوو شخى ش روو"
ئى يچ ماچا ب خ ب خ ب خ... ئىتر پى ج ر خول و را هر جارى چ و
ماچا، ك م ل قس و واتيل تار ماچا ه تا مانيا، ناكاو ن ماچا
ك ت ك ت چ ش كرى، ك ت ماچا ج ل فان كسى ش رو، ك پى و
ف قىرا، ئى ديچ ماچا، تف تف تف، ئىتر كا برا هر مان كيشن
ورم ز و پ يشا، هر كامش گ رت كوچ كوش شو ئىنجا وز ش يا گ كيش و
گ م ك س ر م م د س پن ك ر و.

27. خ ت تانى: گ م و كناچ ل ن، ه م يش كناچ ئى گ م ي
ك را، دوو ج ر ش ه ن.

مازیش به جلاش ققز کر، ئی گم پی تارسنای و شخی کاردی
بین، وخت ممان یام کسم تاز م چور پی دل هددکی وشر
چمچ ک م پوایش، کابرایچ چاکیر و پمزیو دما، ماچ ئی
دعبا چشبی ئاما وو م، ئیتر شوگارو پایزی پاسه برا سر.

33. توو واس: گموو ققیمین، بینو دوو کسان کریه و چن کسم
تتر تماش شا کر، بحساب کسمو شا ویش کرر توو و ئوی تریچ به
بواسو توو گرش، ئیتر واس ک تولا کرر ک ویش ننر پ
توو ک ی و تویکیچ ویش هقم تتر کرر و نماز واس ک وور به
چرو چنگاش نه، ئانگار یترینی باو، هرکام هرر کتش زیاتر به
ئان بردنش، یانی ئگر واس ک ویش ئازاد کرر ئان
بردنش، یام توو ک ناز واس ک بر بش چرو دساش نه، ئان
ئان بردنش، هتا هازیشا به بردوامین، ئی گم چن جار کراش
، هرر کس هازو هرر کتش به ویش تاقی کرر و.

34. تاقو بینه: تاقو بینه گمیو هررز کاران، گنجان، ج
دارو میکوی و شکریه، توو زریفه ماری توکوکیش مایر (یانی
پسو و سندنیش سمرم) و دارو ک و دلش لابر، دارو کی وزیه دل و
یاگ ویش، لت چوکی یام دارو وزی دل توکوکیو تقنیشا، تشک
و شیوش پس نه پمی.

35. ققو: گموو زانلان، چوک گولان ئین و گولک و دسی
ماری پاک و سافش کرری، دل لاس نه ل لیش کرری، ئینجا (بن) ماری
متر زیاتر درخ به، بن ککی دل لاس نه بسی چوک ک ی و لکش
می، ئیتر بدس ویت واش موی دما تتر ن می کشتی به هرردود سیت
ئیسو رو ئوسو رو بن ککی کرری هرردوی گلک گورتر یام
دستور، ئیر کشو و دست کرز و خاو کریو، ققو کت نم خولیای
و قه ق کرر بدلو و ما، هرپاسه متاوم به “سرر کک، سارو
نشا بی) جرر تر ققو ققو دروس کرری.

36. مورانی: گموو کناچلان، به مورر گم کررا، چا گولانی
ورک نا و دوری نیم متر یام زیاتریو به گلک تیل کررا و مورر
وزا دل چا ک، ووو بنه گو پاش دیاری کررا، ئینجا تیل کررا
هرکام مورر وز دل چا ک ئان ئوی تتر مورر م پمی.

37. گگ گمانی: “فوتبا” ئی گم چی دمای پیدای بی، نام ما
نیان گگ گمانی، یانی گم پت پک کررم و گگ کررمی، ورو
سختی هرورامانی و نبی ز مینی باهر و تختی ک متر ئی گم

کریان و ل بازى د گچ بڼى مېدانو گمېشا ب و ب ټاسانى گ
گلانى کړينى، من فر سړو ئى گمې ب ملو چون ئيسا گرکس ج
ياسا و ساکاش مزان و گمېو جيهانين.

38. شې بک: ئيديج گمېوى تېرا ک ب تې پ کړي (تې پ و دېسى)
والى با، فر و د گاکا ه ورامانى م جالش بېن و ئى گمېشا
کړدن، متاوم و اچم گمېو تاز بېن، فر سړش ملو چون ئى گمې
ئيسا بر وش ه نو گمېو جيهانين گرکس وينش، فر و ج گنجائى
گمې ب کړا.

39. غارغارانى: ئوسا و لاد گاي، ب نونگ و ټانې فر و خېکى ساحبو
(ه سړ و هري) بېن، پکاي جارو بار ئ گړ م جال ه رک و تې ب
، ساحب ټا ټا پې ټانې خاسى و خراپى ه سړ کا يام ه رکاشا
بړ و ز و ه م تې وانايى و ش و ز و و گجار غارغارانىشا کړدن
ب بار ب رکاشا، ه م و خت و ششا گوزر نان و پې شا بړ ک و تې
ه ک کام سوار چالاکو ب توانان و کام بار ب ريچ ب قو تو هاريش
فر دن، ئى گمې ورد و وردى گ شش کړدن و ئيسا تاوم و اچم
گمېو جيهانين چنډ ها جر غارغارانى ئ سپى ه ن، سړچ م کش ج
غارغاران و لاد گاي ه ر گريان.

40. خشکيل يام خشکيلان: خز بک، خشکيلى ه م سړو ټو کړي دن
و ه م سړو ز ميني و، زمسانى يام و هارى ک واران وار، فر و
د گاکا ه ورامانى ز ټا و ه رز کار ياگ تاي ب تېشا ب پې
خشکيلى، ياگ ک م شيا ن ر م و ل ټ و سړ وچر بې، ب تې و ن
بې، ئيتر سړو گيو تې يو يام ب ټاوى يام گم ز ياگ خشکيل ک
تې کړ ټو سړو يک قاچى يام ه ردوى قاچا و ش د ن ر، ئيتر
ياگ کيشا و ش ب و ديار ب پ ک ش ک ي، گردو د گ زان ټان
ياگ خشکيل ن، جارى چا م ن ب چيو و ز ن چر شاو و ش خزن ن پې
وارى، خشکيلى سړو ز ميني ئ و پ ټ ک ش (30-40) م تر در ټ ب چون
ک ش ن ه ر ټا و يار ب، و چن دان خشکيل و پالو ي ترينين
ب ن. خشکيلى سړو و رويچ ه ر پاس بېن، و ل م ش و و رو ک
پت و و ټ ټ ب ه تا ټاوى سړش ر خى.

41. و يو و ز ما: دوو د س دماو قيل کړدى و د س ب شى و ش
نام منيا "يان و ز ماى" و يان و و يو" و ل ن د س و يان و
و يو ما پې ټا ياگ ه ک ديار ب کړي دن (شار) ئينجا ي ک س ر
يان و ز ما ماش نيشار، ئ گړ گ رتيشاو ټان ماچا و يو ما
گرت و ه رمان و و ما کړد ما، ئيتر چ و سړ د س و يان و

زماي گټرا کول ماراشاو، ولې ئېگړ نېگرتېشا،، ئان چوسول
يانو وويو گيرا کولول و ماراشاو.

42. بانتلير هرگرتي: هرزکار دگاو گوپي جاران دوور
ئيسي، وخت گلېر بېني لوبني سړو بانو مزگي يام بانو بازارا
، بانتلير گورشا بې ، بېنر بېرزش کړني، کم کس تاو بېرزش
کړو، باز جار جياتي بېرزکړدې نېنېش قنډ، ياني هورث
ئېزنډ، يام لوبډ هڼو بانو تېري بېرز کړنډو، هرکس تاوېش تا
نيم قو بېرزش کړو بې بېکېم، بېهردوي دسېش دس کړنډ
هردوي وويو جېنجېه کړي بېرزش کړنډ، ئيسا گم و بېر
زکړدې ئاسني گم جيهانين پېسېن گم و بانتلير بېرز کړدې.

43. گوولېاني : زمسانو ئوساو هروراماني سخت و درېژ بې، ووي
فرې وار، دماو وويو ماي زاي و گنج و هرزکار و ژن و پيا
، گرکس دس کړنډ بې گونډېاني، دسې بېش کړنډ بې دو دسې
گم کړنډ جارو باريچ دو کسې، بې دس وويو خې و تې کړنډ
و شانېش پېي يېتري، هرکس دسېش راس بې ئان وويو کړي
چن جار پېکې.

44. شېر وويي: دماو ئانې رېرې فرې وار زاي رېمو شېر
وويي يان رېمو زاي رېي يان گيان وويي تېري کړنډ، چمو دسو
گر چوش پېي کړنډ، ئيساي ئي گم سړم هېن وختو زمسان و
ويي.

45. هررېسو وويي : گنجېکي لوبډ پېي سړو کسېکا تېلې وويي
تل دډ وردې وردې وويي پې لکې و گور بې ئنډو هررېس ئيتر
تلش کړنډو .

46. هر تې مېتې: دوو تا چوار زاي رېي يام زياتېر پاي يېتري
نېشېر و گرد قاچ کسېنېر، دما ئانې کک گنډ ک يېشا بې
بې بگ و دس کړې بې گم کي، دس پڼ کړنډ، بې دسېوېش ما
گردو قاچ و زنگو و برادرکاشېر بېيز و واچې " هر تې مېتې
کې تان زردو سورو شېمام قېتېر قنډ،، بابا لنډ سېمان
قا... دنگي زاي... چېي کسې... پا ورکېش " دما جار دسېش ووتې ملو
زنگېلو هرکسېشا و اتېش پا ورکېش،، ئان ئيتر پاش ورکېش و، پي
جېر وردې وردې گرد پاشا ورکېشېو، دماو ئانې هرمديسان
نېمېو وني، ئي گم فرېتېر زمسانېن بېو دلې يانېنډ
کړنډېش.

47. زټرانی : زټران بازی بټینو زانول، گټنجا، هټرزټکاران کریه، دوو کټسټ پټی بټر وستټی تټوانایو قوټیشا زټرانی گټرا، دیارا زټرانبازیچ یاساو وټش بټ، هټردوی کټسټ وټرانوټرو پټی مدرټنډ و ئینجا دټسټ ورپټکټنډ چټپوو ټاس ئو ټترینی، پټوټر زټر کټرټنډ تا یټشا ئوی تټری بټ زټمین، پټسټ وټتما نمټ بټ فټټ کریا وټخو زټرانټکټنډ .

48. هټلق مټلق: گټمټو زانول و گټنجا بټ، دارټوټ درټژی هټقم پټنج مټترټ زیاتټر بټ یام کټمټر، سټرو یا گټوټ بټرزوټ گیرش کټرټنډ، ئیدیمو ئو دیمش هټی، تټوټنډ گټورټ یام دیوارټ نزم، یام پیرټ دارټ وشک، دوو کټسټ لوټنډ ئیسټرو ئو سټرو دارټکټی، ئیتر بټنټرټ بټرزو نزمټ بټنډوټ، لوټنډ عاسمانټرو کټیف وشخی کټرټنډ، هټتا هازیشا چنډ بیټ هټلقو مټلق کټرټنډ.

49. دیلانډ و حټیلانډ: جارټان وختټ وټرټسټ وټشکریه (گټرتټی) بټ پټژم و بټن، ئوټوټجار ئټشیا کټشمان دریټ، ئیر بټرنمټش پټ لټقو تفلټوټ کټشنمیش دارټ و تا وار شټټش کټرټنمټوټ لکټش دټمټ وټنډ، ئو گټر بیټ دټشکټوټ یام پارچټ نمټټ وزټنمی چټرو قټټما تا وټرټسټکټ نټبټشټرټ نیشټنمټرو کټسټ بټقټما نیټ چټ تا زټریف ئامټنمټ تټلټ، هټتا تټر وټرنمی ئنمی و لوټنمی، جټری تټر دیلانی بټ دلټشنډ بټ ورستټی مدرټنډ، یام جنجکټ بټ ئیتر ئوټجټ نټبټ کټسټ بټقټت بنیټ چټ، وټت بټ ورئیسټیو نیشټیروی وردټ وردټی ئنیوټ تټلټ بټ مټیلو وټت ئنی وټلونی، هټتا هازیت بیټ.

50. وټرټس کټشتټی: ئی گټمټ خټټکی گټورټو هټرزټکار کټرټش، دووټ تا قمټ ئی سټرو ئو سټرو وټرټسټکټ گټراو، هټر یټ پټی لاو وټش کټشش، هټرکام قټوټټ با ئویشا تټری کټشا، ئیتر بټ بټ گاټوټ هټرا هټرا خوټو قټلټ قل، چن جارټ گټمټکی کټراوټ تا هازیشا بټ.

51. حټوت تټوټنډ: گټمټوټ زانولانډ، حټوت تټوټنی پټسټ قټلاتټوټ گولانډ منیاوټ، دټسټ بټش کټرا با بټ دووټ دټسټوټ، کټکټ گټا کامشا وټټټنډ نمټ وټنډ، دټسټی یټکټم تټپټکټ شانا پټی حټوت تټوټنډکټی کټ پټسټ قټلاتټوټ گولانډ نریانډ، جټدوری چن مټترټوټ، وټختی تټوټنډکا پټکټ گرد داریاوټ و پټرگیا، ئیتر دټسټوټ تټپشانی پټرگیا دورټ گټاوټ نټوټک دټسټکټی تټر بټ تټپټکی پټکټشا، دټسټی دوټم تټپټکټ گیرا و ټټماشټنډو دټسټی یټکټمیرټ ئو گټر یټیشا پټکټ ئانډ سټچټ گټمټنډ قټت بټ، چټی وټختټنډ دټسټی یټکټم یټشا مټټ لاو حټوت تټوټنډکټی و تټقټلا کټرټ هټمدیسان بنیټشاوټ، ئو گټر تاواشا

بنيـشاو ځـرا، ئانـه هـمديسان بـردنـشاو و سو ټـر گـم ځـم ځـراو،
و ټـل ټـگـر نـتاواشا و نـپـردنـچياشا قـټـا تـ ټـو نـکا بنياو و
دسـی دوـمی ناست و گردشا پـکـي، ئانـه گـم ځـم گـنـد سو ټـو ویشا.

52. مازيـ ټـټـقـ: دوو ځـسـ ټـی گـم ټـ ځـرا، هـردوی بـنـځـ
يـترينی پـشتير مازی مـلو برادـر ځـشـر، مـسـافـ بـ ځـ
بـرـش، چـو سـر بـ پـچـوانـ ټـوی تـر وـش مـلو برادـر ځـشـر
مارـشـ ماچا (مازيـ ټـټـقـ پـشم تـقی، سا بونی ټـقی)، ټـتر چن جار
و چن ځـسـ پی جـر يـترينی گـرا ځـو بـ پـشتير.

53. ټـو نـشـانـی: ټـو نـشـانـی يام تـو نـ ياوانای زانـی و گـنـجـ
ځـر نـشـ تـو نـی گولانـ پـهـدـسـ يام دـټـ، شـانـنـ هـرکام فر تـر
ياونـشـ ئانـ بـ بـيـځـم، جـر تـر تـو نـ ياوانای بـ و ټـ بـ تـو نـی
گـور هـرز ځـر ځـر نـشـ، تـو نـ يـک کيلـی يام زياتـر بـ يـک دـسـ
فـ دـنـ هـر ځـسـ فرتـر ياونـشـ ئانـ بـ بـيـځـم، ټـسا ټـی گـم
جيهانين پـنـشـ ماچا فـټـدای قورسايی ځـ کو تـ ټـسنـ ځـا فرشـ مـا .

54. ټـو نـ تل ځـردـيـ: ټـوسا زانـی و گـنـجـ لوـنـ پـی سـرو
ځـشا کا تـو نـی تلـ ځـر نـو، واچـنـ هـرکامما تـو نـ ځـشـ فر تـر
بلـر وار، تـو نـ ځـ ټـو ځـار يـواش لوـنـ ټـنجا ټـو ځـو ځـومی و
بـرز بـنـو و لاقـر زـ و کـرژ سـر چـر بـنـو، ټـی گـم
و هـارنـ چنی لوی ځـشـنـ و ځـکو دـگـ کړيـ.

55. مـلـ: ځـکو لادـگا کا هـورامانی دلـ هـسار و ټـو نـ يام دلـ
دـر و ټـخانـکانـ فـرو مـلـ ځـردی بـنـ، چن جـر مـلـ هـنـ)
قـواقـ مـلـ يانی پـسـ قـرواقـ قاچو دـسـ جوـنی، ځـ مـلـ ټـسا يـيـشـ
ماچـ، پـشتـ مـلـ، گنی پـشتير و دـسـوقاچت جوـنی و مـلـ ځـری،
گا و مـلـ يام با مـلـ، دـسـت يـو يـو جوـنی، چـراوکیلـ يانی
چـرو ټـو ځـر مـلـ ځـری، بـلـمی يانی سـرو ټـو ځـو پـسـ بـلـمی
تـنيا دـسـ جوـنی و وردـ وردـی ملی)، مـلـ و ورشـ سود مـنـا پـی
بـټـنی.

56. مـچـک ماـای: دـسـ ماـای، گـم ټـو نـ بـين و دوو ځـسانـ کړيـ
و رانـوـرو يـی نيشار دـسو راسی مـا دـسو يـی و نـر ټـر نـشا گير
ځـرا زـمينی يام سـرو مـزـو، ټـتر ځـسـ بـ بـ دادوـر تـماشـشا
ځـر تا فـټـ ځـر ځـرا، هـرکامشا قـوت بـ دـسو ټـوی تـری ماـو
پـوديمـر، ټـی گـم فر و جـری دلـ چايخانـو قاوـخانـکانـ کريان،
سـرو چایيـ.

دما قس: ئیند گردو "کک، گم" کا نیا کم نویستنی، بدنیای
گم تہر ہنہ کمن نژنوتہنہ ی یاگہ و دہگا کا تہرو ہورامانینہ
کریا .

د. ناجی گوپی

ہجہ 5/6/2017

<https://t.me/Drnajihgulpy>